

איגוד ההומניזם הישראלי

www.humanism.org.il

14.4.2015

מהו הומניזם?

הומניזם הוא השקפת עולם מקיפה ומערכת ערכים לחברה מתקדמת. ההומניזם שואף לספק את הצרכים הגשמיים והנפשיים (רווחה ואושר) של כלל בני האדם. הומניסטים מאמינים שלאנושות יש יכולת להתקדם לעבר שאיפותיה הנעלות ביותר.

במהלך השנים נכתבו מספר הצהרות על השקפת העולם ההומניסטית. יש ביניהן הבדלים מסויימים, אך גם מכנה משותף נרחב. בעמוד הבא מופיעים חלק מעקרונות השקפת העולם ההומניסטית. לפרטים נוספים היכנסו לקישור www.humanism.org.il/declaration-israeli להצהרה שאנו מנסחים על סמך הצהרות דומות של אירגונים הומניסטיים ברחבי העולם.

מהו איגוד ההומניזם הישראלי?

איגוד ההומניזם הישראלי הוקם, בדומה לאירגונים דומים בחו"ל, כדי להפיץ בציבור את השקפת העולם ההומניסטית. אנחנו מפתחים את העקרונות ההומניסטיים, מתאימים אותם לחברה הישראלית, ופועלים לקדם אותם כדי להוביל את החברה להיות יותר מתקדמת, נאורה, הוגנת, וצודקת, ומונחית היגיון, אכפתיות, חמלה, וידע מדעי. אנו יוזמים פרוייקטים הומניסטיים תוך שיתוף פעולה עם אירגונים רבים בארץ ובעולם השותפים לדרך. בעלון זה נפרט מעט על הפעילויות והתוכניות שלנו.

מי אנחנו?

אנחנו אנשים פרטיים ממקצועות ומרקעים מגוונים, שפועלים יחד לאור ערכי ההומניזם למען התפתחות אישית של כל אחד מאיתנו, לחקר המציאות בסקרנות ובאומץ, ולהשפעה חיובית על החברה. מעסיקות אותנו השאלות החשובות של החיים, כגון: כיצד ראוי לחיות את החיים? ואיך אנחנו יכולים להתפתח להיות אנשים מוסריים, אפקטיביים, ומאושרים יותר? אנו מתנהלים בצורה שיתופית, בדרך של למידה והעצמה אישית והדדית, ולומדים איך לחיות חיים מלאי אופטימיות, סקרנות, אכפתיות, תושיה, נדיבות, והגשמה עצמית, למען חופש, אושר, ואיכות חיים בדברים החשובים באמת. אנו שואבים מידע והשראה ממגוון תחומים במדע, פסיכולוגיה, כלכלה, היסטוריה, פילוסופיה, ואמנות, ומתרבויות מכל העולם. אנו מאמינים ביכולות ובפוטנציאל האנושי לצמיחה ולעשיית טוב. נשמח לפגוש אתכם ולפעול יחד!

כמה מעקרונות ההומניזם

חירות האדם: כל האנשים נולדים במעמד זהה, כתינוקות חופשיים. כל אדם רשאי לחשוב ולעשות כפי רצונו והחלטותיו כל עוד אינו מונע מאנשים אחרים את היכולת לממש את חירותם וזכויותיהם. "חיה ותן לחיות".

זכויות האדם: לכל אדם, מעצם היותו אינדיבידואל בעל תבונה ומצפון ויכולת לקחת אחריות על מעשיו, קיימות זכויות טבעיות, שאין לשלול אותן (אלא על מנת לשמור על זכויות האדם של אחרים): הזכות לחיים ולביטחון, חופש המחשבה והמצפון, חופש דת, חופש הביטוי, חופש ההפגנה, הזכות לפרטיות, זכות הקניין, ועוד.

אוניברסליות: הומניזם מתייחס לכל בני האדם כבעלי ערך וכבוד, ללא הבדל אתניות, גזע, לאום, דת, מין, נטייה מינית, גיל, או מעמד. אנו חותרים לפעול יחד למען טובת האנושות כולה וכנגד גזענות, סקסיזם, הומופוביה, חוסר סובלנות ואפליה.

מוסר: להיות הומניסט משמע לנסות להתנהג בצורה ראויה ונאותה כלפי עצמך וכלפי אחרים, לא בגלל ציפייה לשכר ועונש, אלא כי זה הדבר הנכון, הטוב, והמוסרי לעשות. המוסר מבוסס על הוגנות הדדית, אכפתיות, חמלה, וניסיון להבין את הזולת, ועל בחינה הגיונית (רציונאלית) ואמפירית של עקרונות וערכים.

התנהגות תרבותית: יישוב סיכסוכים אמור להתבצע לא באלימות אלא דרך רצון הדדי לפיתרון בדרכי שלום ומשא-ומתן. מתוך אכפתיות וכבוד לזולת, אנו דוגלים בדרך-ארץ, התנהגות מכבדת, אדיבה, מנומסת, תרבותית וסובלנית, ודיון תרבותי ופרודוקטיבי ללא התלהמות, כעסים, ליגלוג או השמצות.

מנהל תקין: מנגנוני השילטון אמורים להיות כלי בידי האזרחים לניהול ענייניהם דרך השפעה ישירה והוגנת לכל אחד, לשיפור חייהם ומימוש זכויות האדם. ההומניזם מתנגד לכל שילטון שפועל כדיקטטורה, בעריצות, סמכותנות, השלטת טרור, פאשיזם, או שילטון קולקטיביסטי. נציגי השילטון ופקידיו מונו לתפקידם לשרת את הציבור ולא לדאוג לטובת הנאה לעצמם, לחבריהם, או לבעלי-הון שתומכים בהם. הומניזם מתנגד לשחיתות, ותומך בהתנהלות הממשל בשקיפות ועל-פי כללי מנהל תקין. כל האזרחים זכאים לקבל יחס שוויוני והוגן מהממשל, ללא אפליה לטובה של מקורבים וללא אפליה לרעה של קבוצות מסויימות.

הפרדת הדת מהמדינה: מוסדות הממשל אמורים להיות נפרדים לחלוטין ממוסדות דתיים ומתמיכה או התערבות בענייני דת. זהו עיקרון יסוד של ההומניזם, עוד מימי עידן הנאורות, והוא מוצדק על בסיס עקרונות חירות האדם, הזכות לחופש דת ולחופש מדת, איסור על אפליה מטעמי דת, ועיקרון "חיה ותן לחיות".

חתיירה לאמת: ההומניזם שואף להתקרב להבנה נכונה של המציאות. לשם כך נחוצים: **ענווה** – הנכונות לומר "אינני יודע" במקום לאמץ אמונות ללא בסיס מוצדק; **הטלת ספק** בטענות ללא הוכחות וראיות מוצקות; **עידכון** ידע בתהליך מתמשך; **והיגיון** – חשיבה מושכלת ולוגית כדי להימנע מקפיצה למסקנות ואינטואיציות שגויות. עקרונות אלו מגולמים ב**שיטה המדעית**: מחקר המבוסס על תצפיות וראיות אמפיריות, ניסויים ברי שיכפול, חשיבה הגיונית, וכלים מתמטיים. זו שיטה החותרת ל**אובייקטיביות**, ועוזרת לנו להבחין בין איך הדברים הם בפועל לבין אשליות ומשאלות. המדע איפשר את המהפכות החיוביות בתעשייה, בטכנולוגיה, ברפואה, ובמידע, אשר שיפרו את חיינו לבלי הכר, מעבר לחיי שרידות, רעב, מחלות, ובורות. יישום המדע והטכנולוגיה חייב להיות מונחה בידי ערכי האנושיות והמוסר, כדי לספק לנו אמצעים לפתרון בעיות רווחה אנושית.

חינוך והשכלה: הומניזם תומך בחינוך המעודד חשיבה עצמאית וביקורתית, ולא שטיפת-מוח דוגמאטית. ההשכלה חיונית להתפתחות האדם והאנושות, וקריטית כדי ליידע אנשים על זכויותיהם ועל עקרונות המוסר, לפתח את יכולותיהם המדעיות והיצירתיות, ולחנך לשיתוף פעולה.

אכפתיות: הומניזם דוגל בפעולה אקטיבית ואופטימיות לשיפור חיינו, ושיפור החברה והעולם. הומניסטים חותרים לעולם של אכפתיות הדדית, שלום, צדק, והזדמנויות לכולם. יש לנו אחריות וחובה מוסרית לפעול לטובת האנושות כולה, כולל הדורות הבאים. אנו פועלים לקיום הוגנות בחברה, ותומכים בחלוקה הוגנת של משאבי הטבע, כדי שכמה שיותר אנשים יוכלו ליהנות מחיים טובים. אנו מאמינים בעזרה וולנטארית לזולת, כדי להעצים את יכולתו לעזור לעצמו, ובעזרה למי שנסיבות חיו מקשות עליו, מתוך חמלה והומאניות.

אקולוגיה: אנו תלויים במערכת האקולוגית, ויש לנו אחריות כלפיה – לשמור על ניקיון הסביבה, להגן על מגוון החי והצומח, השלמות והיופי של הטבע, בדרך בטוחה ובת-קיימא, למעננו ולמען הדורות הבאים. אנו שואפים להימנע כמה שניתן מגרימת סבל מיותר לבעלי החיים.

חשיבות הקמת איגוד ההומניזם הישראלי

הומניזם בעולם

להומניזם יש מסורת ארוכה עם שורשים לפני כ-2500 שנה ביוון העתיקה ובמסורות במזרח. הומניזם מודרני החל במאות 16 - 18 באירופה, עם המהפכה המדעית, עידן הנאורות, והמהפכה הצרפתית והאמריקאית, כשהוגי דעות החלו לפתח בהרחבה את ערכי החשיבה הרציונלית, השיטה המדעית, וזכויות האדם כגון הזכות לחירות, חופש הביטוי, חופש דת, שוויון בפני החוק, ודמוקרטיה.

קיימים אירגונים רבים בעולם שמטרתם לפתח ולהפיץ את השקפת העולם ההומניסטית, כגון: [האגודה ההומניסטית האמריקאית](#), [המועצה להומניזם חילוני](#), [האיגוד האתי האמריקאי](#), [הפדרציה ההומניסטית האירופאית](#), [האגודה ההומניסטית הבריטית](#), ורבים אחרים.

אירגון-הגג העולמי של ההומניזם הוא [האיגוד ההומניסטי והאתי הבינלאומי](#) (IHEU). באירגון זה חברים אירגונים מעשרות מדינות, ויש לו נציגים בוועדות של האו"ם ובגופים בינלאומיים נוספים. האסיפה הכללית של האירגון, בה משתתפים נציגים מכל האירגונים החברים, מתכנסת אחת לשנה, ועורכת קונגרס עולמי אחת לשלוש שנים.

הגיע הזמן שיהיה לנו אירגון הומניסטי בישראל, בדומה לאירגונים דומים בחו"ל. אמנם ישנם אירגונים הפועלים בארץ לאור חלק מערכי ההומניזם, כגון אירגונים לקידום החינוך המדעי-טכנולוגי, להפרדת הדת מהמדינה, לצימצום אפליה כנגד נשים, להט"בים, וגזענות, לקידום זכויות אדם, ממשל תקין, איכות הסביבה ועוד. אולם **איגוד ההומניזם הישראלי** הוא הארגון הראשון שהוקם במטרה לקדם את תפיסת העולם, העקרונות, והערכים ההומניסטיים **כמכלול שלם**.

מטרת האירגון לחזק את התנועה ההומניסטית בישראל, להפיץ את ערכיה בקרב כלל הציבור, ולשתף פעולה עם גורמים נוספים בארץ ובעולם לקידום מטרות נאצלות אלה. יש לכך חשיבות גדולה, כי המצב הנוכחי רחוק מלהיות מספק מבחינת קיום הערכים ההומניסטיים בחברה ובמדינה שלנו (וכן בעולם).

החברה שלנו עדיין סובלת מתופעות של אלימות פיסית (במשפחה, בבתי הספר, ברחוב) ומילולית (התלהמות, ליגלוג וזילזול בתקשורת ובשיחות בין אנשים). יש חוסר הוגנות וחוסר צדק, שחיתות בממשל, סקסיזם ואפליה כנגד נשים (בתרבות, במקומות העבודה, בחקיקה), הומופוביה ואפליה כנגד להט"בים, גזענות ואפליה כנגד קבוצות מסוימות. יש הפרה של זכויות-אדם וזכויות-אזרח.

יש גם התחזקות מגמות בורות ובערות. זה אבסורד מוחלט שבמאה ה-21 במדינת ישראל, מדינה מודרנית ומתקדמת שנמצאת בחזית המדעית והטכנולוגית העולמית, יש עדיין מאות אלפי אנשים שמאמינים שהעולם בן פחות מ-6000 שנה, ונברא בשישה ימים! זה אבסורד שהממסד הדתי מעורב בממשל ומוביל לכפייה דתית ולעלות עצומה לכלל האוכלוסיה הלא אורתודוקסית (בצורת "היטלי כשרות", מועצות דתיות, הרבנות הראשית, תיקצוב "מוסדות קודש" ומימון אברכים), ולעיוותים וחוסר צדק בצורה של התנגדות לתחבורה ציבורית בשבת ולנישואים אזרחיים. עיקרון הפרדת הדת מהמדינה הוא מעקרונות היסוד של ההומניזם ושל מדינה דמוקרטית ליברלית מודרנית. חשוב עם זאת לציין, שהומניסטים מכבדים כל אדם באשר הוא אדם, ובכלל זה דתיים ואנשים מאמינים, כל עוד הם מקבלים את עיקרון "חיה ותן לחיות", ואנו מעוניינים לשתף פעולה כדי לקדם חברה הוגנת לכל.

חשוב גם לציין שאין הסכמה בקרב הומניסטים על שאלות פוליטיות בסוגיות מדיניות, כלכליות, ואחרות, ועל כן לאיגוד ההומניזם אין עמדה רשמית של תמיכה במפלגה פוליטית כלשהי. המשותף לכל ההומניסטים הוא אכפתיות לזולת והשאיפה לעולם טוב יותר ולחברה הוגנת, והרצון להסתמך על מחקרים אמפיריים כדי להכריע בין אפשרויות פעולה.

הפעילויות שלנו

- **הרצאות**, והקרנות סרטים, בנושאי הומניזם, מדע, תרבות חילונית, פילוסופיה, רוחניות חילונית.
- **קבוצות לימוד** בנושאים הומניסטיים, וקבוצות קריאה של ספרים הומניסטיים קלאסיים.
- **סדנאות** בנושאי התפתחות אישית, תקשורת בינאישית, יישום ערכי ההומניזם בחיי היומיום, דיון בשאלות משמעותיות כגון: מה חשוב לי בחיי? מהן תכונות האופי שאני רוצה לטפח?
- **יצירת חומרים** על הומניזם (אתר אינטרנט www.humanism.org.il, עלונים, חוברות, מדבקות), כולל תירגום חומרים מאנגלית, ולערבית ולרוסית.
- **חגים** בגירסה הומניסטית כגון "תיקון שבועות" של רוחניות חילונית, ויום כיפור במחנה במדבר.

פעילויות מתוכננות

- **כנס** הומניזם ישראלי.
- **תוכנית** אינטרנט/רדיו וערוץ יוטיוב, כפרוייקט משותף של חברי הקהילה.
- **ראיונות**: קטעי וידאו של הומניסטים עונים על שאלות בנוגע להשקפת עולמם.
- **כתב-עת**: הוצאה לאור של גירסה באינטרנט ומודפסת של כתב-עת ישראלי "ההומניסט".
- **קורסים** ותוכניות לימוד לבתי-ספר ולמבוגרים, על הומניזם, חשיבה רציונלית / ביקורתית / מדעית, כישורי חיים והתפתחות אישית.
- **תחרות** יצירות הומניסטיות לבתי-ספר + תערוכה.
- **מלגות** לתלמידים, סטודנטים, חוקרים, וכותבים ליצירת טקסטים ואמנות בנושאי הומניזם.
- **טקסים** הומניסטיים לאירועי חיים כגון נישואין/זוגיות, לידה, מוות, והתבגרות.
- **התנדבות**: פעילויות התנדבות בקהילה.

איך אתם יכולים להשתתף

אנחנו מחפשים אנשים שערכי ההומניזם יקרים לליבם ורוצים לפעול במגוון כיוונים כדי לפתח, לקדם ולהפיץ אותם למען חברה נאורה ומתקדמת.

אנו זקוקים לכותבים, מתרגמים, עורכי תוכן, עיתונאים, גרפיקאים, מומחים לאתרי אינטרנט, צלמים, עורכי סרטים, אמנים, מורים, אנשי חינוך, פסיכולוגים, סוציולוגים, מטפלים, רופאים, אקטיביסטים, מדענים, מהנדסים, היסטוריונים, כלכלנים, עורכי דין, אנשי רוח, אנשי ציבור, תורמים, פילנתרופים, אנשים שמוכנים לחלק ולתלות פירסומים, וכל מי שמוכן להתנדב ולעזור או לנדב ציוד מועיל שברשותו.

העזרה הדחופה ביותר שאנו צריכים: אנשים שמוכנים להפיץ את האתר וחומרים מודפסים ולהזמין אנשים להצטרף לפעילות, אנשים שרוצים להצטרף לצוות ההיגוי של האיגוד, משוב על החומרים שיצרנו, רעיונות לסמל (לוגו) לאיגוד, הוספת תכנים לאתר ושיפור העיצוב שלו, תירגום פוסטים, מאמרים וסרטונים בנושאי הומניזם מאנגלית לעברית ולערבית. לרעיונות נוספים – היכנסו לאתר.

אתר: www.humanism.org.il פייסבוק: [facebook.com/groups/israeli.humanism](https://www.facebook.com/groups/israeli.humanism)

**אנא אל תזרקו לפח את הדף הזה, אלא תנו אותו לאנשים אחרים
ושילחו את הקישור הזה לחבריכם: www.humanism.org.il/flyer**

תודה על שיתוף הפעולה! 😊